

Briareja *) storóčniga si vkrótíl,
Močirje vekolétno je pregnáno,
Meglò slovó si vzét' od nas zarótil.
Z mostóvmi zálšaš nôvimi Ljubljáno,
Bogástva víre nôve ji odpéraš;
Serce za célo je dežélo vžgáno.
Kmetíjske drúzbe ud nje zbor podpéraš,
Podpéraš z njim domáče Ti »Novice«,
Zahvale vsih Slovencov si nabéraš,

*) Briarej, velikan, je imel po gerški pravlici 50 glav in 100 rok.

Kaj je živini po leti nar bolj potreba?

Vroče poletje živini veliko bolezin naključi. Ložeji je pa večkrat bolezin odverniti, kakor jo ozdraviti. Zatorej je po leti nar bolj skerbéti, de živina pomanjkanja hladne pijače nikoli ne terpi. To je poglavitna reč za odvernjenje marsikake bolezni, ktere včasi vsi zdravniki skupej premagati ne morejo. Strašni vrancnji prisad (Milzbrand) poterdi resnico mojih besedí.

Kdor je v stanu, ob hudi vročini svoji živini vsak dan kako pést solí med pijačo dati, ta pa še bolj storí in zares živini zdravje v kri vljiva.

V hudi vročini je tudi dobro, živino večkrat kopati; pri tem se mora pa na to paziti, de živina ni od dela vroča in pôtna. Kjer kope ni, naj jo včasih z vodo po celim truplu polivajo, kar živino po leti posébno oživi.

Soparčni hlevi nej bodo odperti, de uboga živina vročine nepotrebno ne terpi in ji čistiga zraka ne manjka.

Zraven suhe klaje živini tudi zelenjave dajati priporočimo vsim kmetam.

Pretežke dela so živini v hudi vročini grozno škodljive. Kmetovavci! verjemite mojim besedam, de se ne boste prepôzno za ušesi praskali.

Dr. Bleiweis.

Kakó se da sadje čez zimo ohraniti?

Kdor nima taciga kraja, kamur čez zimo hud mraz ne zahaja, ne more nikakor sadja čez zimo ohraniti, kér mu ga hudi mraz kmalo pobere, dostikrat na enkrat v enim dnevu ali v eni noči.

Klet ali shrampa za sadje nima pa tudi pregorka biti. Če je pregorka v nji sadje prehitro dozori; torej se tudi dolgo časa hraniti ne da, temuč se mora, de pod škodo ne gre, urno pojesti ali pa poprodati.

To, kakó velik hram se mora za sadje napraviti, se po sadju razsodi, več ko je sadja, veči mora shrampa za-nj biti. Razun tega mora tudi obilo pravnih predalov ali polic imeti, ktere so po čevlju ali pa po poldruži čevelj ena od druge napravljené.

Predenj se sadje v imenovano shrambo dene, se mora vse obtolčeno, obtisnjeno ali objedeno, odbrati, drugo pa, potem ko se je po potenu zopet osušilo posameznim po policah lahno eno zraven druziga razstaviti. Če je pa sadje prav žlahtniga plemena, se ne sme sad sadu tišati. Kjer pa v več krajih nimajo takó prostornih shramp, ondi naj po dva ali pa tudi po tri sade na policah eniga verh druziga položijo.

Sadje se mora v hramu nar manj vsak teden enkrat skerbno prebrati, in kar je še semtertje obtišaniga ali ognjitiga, odbrati; zakaj gnjilo sadje kmalo tudi zdravo oskruni, de gnjiti začne.

Pri začetku zime se morajo okna ali druge luknje in špranje, skozi ktere zrak vleče ali sapa v hram piha, zapreti in dobro zamašiti, de mraz

Ki bratov tihotijo zabavlje,
De smo zarés mi Kranjci pozabili
Že Slave mátere, nje govorice,
Ki stála v brán je Atilovi sili,
Ki preživéla mnóge je naróde,
Ki naj napréj ohrani Bog jo mili!
Zató naj Ti zahvala naša bóde
V del Tvôjih naj spominj Ti tá bo časa,
Pi domorodec zdrávje 'z té posode!

Naj Tvójih dní število se naráša,
Naj vše britkosti Têbi Bog odvérne,
Vsíh mestnjanov je, in je prôšnja nasa,
Podóbo Tvôjo, ki se zdej odgérne,
Časti naj pôzni vnuč, Nepozabljiči!
Ko dávno bomo rôp mi zémlje černe,
Ki klíčemo iz serca: Bog Te žív!

va-nj ne zaide. Noter in vùn gredé se morajo clo vrata hitro zapirati, de gorkeji ali mokrotni zrak h sadju ne dojde. Sadje mora vedno enako mero gorkote in mraza imeti; in ravno v tem je prava umetnost in skrivnost sadje dolgo ohraniti.

Pri hujim mrazu se mora sadje iz premerzličga hrama v topleji klet prenesti, ali pa z slamo 6 do 8 palcov na debelo pokriti, de se pred mrazom obvarje.

Žlahtne jabelka in hruške se nar ložej v prostornih skrinjah v ovseni slami ohranijo. Ako jih hoče kdo v daljne kraje poslati, jih mora posameznim v popir zaviti.

Kdor hoče nar bolji sadje jesti, mora čakati, de se do dobriga vleží. Duh in farba mu bosta tega nar bolj razodéla, kdaj je sadje popolnama zrelo. Hruške so večidel takrat nar bolji, kader se njih serdica pod palcam vdajati jame. Skorej ravno taka je tudi pri jabelkih. Kdor nemore dočakati, de bi se sadje vležalo do dobriga, bo gotovo tudi dostikrat slabe jabelka in hruške grudil, ktere bi bile prav dobre, če bi jih bil le dalje v meči puštil, dokler bi ne bile popolnama dozorele.

Od druge strani je treba ravno takó paziti, de sadje prezrelo ne postane, če se to pripeti, na enkrat vso dobro slast zgubi. Prezrele jabelka jamejo, ako predolgo ležé, znotrej gnjiti, niso dobriga pokusa, hruške pa postanejo močnate in zgubijo vso slast. Vsaka reč ima svoj čas; ravno takó tudi sadje.

Nekterim jabelkam, posébno pa gambovecam (mušanckarjem), se zamore prav prijeten duh nakloniti, če se kake tedne, predenj se jedó, v kako škatlo denejo, in na suho bez govo evéteje postavijo.

Kutne se morajo, kakor hitro se iz drevesa vzamejo, na solnce djati, dobro obrisati, od druziga sadja odločiti (kterimu duh od kutin škodje) in potem na suh kraj prinesti, in pred ko se da porabiti; zató, kér se ne dajo dolgo časa hraniti, temuč kmalo gnjiti začnó.

Avstrijanska obertniska razstava.

(Konec.)

Iz Krajskiga so poslali: Sladkorna fabrika v Ljubljani več sort sladkorja (cukra); od Zagorske fužine se vidi tu mnogo rudarskih pridelkov, cinka, glina, opeka, premoga; od Antona Zamásata iz Ljubljane 3 bronaste mašine, ki od njegove umetnosti častno pričujejo; Anton Loker iz Krajnja in Anton Globočnik iz Stražiša poleg Krajnja sta poslala prav lepih žimnatih sit in drugih žimnatih izdelkov v razstavo; Janez N. Dolenc iz Ipave je poslal več steklenic dobriga vina; Juri Blažir iz Garjuš pa krajskih dimk ali faif; M. Primožič od sv. Katarine poleg Teržica pa furnirov. Imenitna fužina kneza Turjaškiga v Dvoru zraven Žužemberka je po-